

Warszawa, 27 września 2012 r.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

BMor-076-26/12

ŚWIĘTOKRZYSKA IZBA ROLNICZA

w Kielcach
2012 -10- 01 142/2012
wpiętno dnia / pop. rej.
Nietzonek
podpis

Pan

Ryszard Ciżła

Prezes

Świętokrzyskiej Izby Rolniczej

W związku z przekazanymi wnioskami z dnia 6 września 2012 r. przez uczestników happeningu „Tratwą z Ponidzia do Warszawy” pragnę przede wszystkim pogratulować pomysłu. Forma happeningu spowodowała zainteresowanie mediów, co pozwoliło na poinformowanie szerokiej rzeszy konsumentów o różnicach między cenami jakie za swoje płody otrzymują rolnicy a cenami w marketach i sklepach.

Ceny produktów jakie zaoferowaliście mieszkańcom Warszawy wprowadzały ich w zdumienie. Główny cel protestu – happeningu został osiągnięty. Konsument uzyskał informację, że droga od pola do stołu jest za długa a pośrednicy przejmują znaczącą część należnych Wam dochodów.

Odnosnie zgłoszonych wniosków uprzejmie informuję:

1. *Podjąć działania mające na celu kontynuację wsparcia dla grup wstępnie uznanych i organizacji producenckich prowadzących wspólne inwestycje w przetwórstwo i logistykę.*

Wsparcie dla grup wstępnie uznanych ze środków UE przewidziane jest do końca obecnej perspektywy finansowej. Zasady tego wsparcia zostały zmienione rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 302/2012, jednak Komisja zagwarantowała, że wszystkie wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw, które zostaną utworzone na podstawie obowiązujących przepisów będą miały prawo do realizacji swoich planów dochodzenia do uznania do końca ich trwania. Niestety, nowe przepisy UE dotyczące finansowania grup producentów owoców i warzyw znacznie ograniczyły wkład UE w pomoc finansową dla tych grup, przez co przyczynią się zapewne do ograniczenia liczby nowo powstających grup.

Po 2014 r., tj. od czasu obowiązywania nowej perspektywy finansowej, Komisja Europejska nie przewiduje możliwości tworzenia i finansowania grup producentów w ramach wspólnej organizacji rynku. Zagwarantowała jednak możliwość tworzenia grup producentów w ramach drugiego filaru (tj. rozwoju obszarów wiejskich), chociaż obecnie nie są jeszcze znane szczegóły dotyczące tworzenia i ewentualnego finansowania tych podmiotów.

Zasady tworzenia i finansowania organizacji producentów, nie zostały poddane zmianom, a wsparcie organizacji producentów będzie kontynuowane na takich samych zasadach jak obecnie. Nowa perspektywa finansowa również nie przewiduje istotnych zmian w tym zakresie.

Należy jednocześnie podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zawsze stało na stanowisku, że prowadzenie działalności producentów w grupach i organizacjach producentów jest najbardziej skutecznym sposobem na koncentrację podaży, co umożliwia producentom wywieranie realnego wpływu nie tylko na poziom uzyskiwanych przez nich cen (przede wszystkim poprzez wyeliminowanie pośredników), ale także na ograniczenie poziomu kosztów produkcji.

2. *Umożliwienie sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwie przetworzonych produktów roślinnych, w tym regionalnych, tradycyjnych i z chronioną nazwą pochodzenia.*

Możliwości sprzedaży bezpośredniej istnieją, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych dla wszystkich państw członkowskich UE w rozporządzeniu (WE) Nr 178/2002, które stanowią, że w zakresie prowadzonej działalności związanej z jakimkolwiek etapem produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności należy zagwarantować bezpieczeństwo żywności wprowadzanej do obrotu.

W celu spełnienia wymogów odnoszących się do bezpieczeństwa żywności w ramach prowadzonej działalności należy dostosować się do przepisów wspólnotowych i krajowych. Przepisy te określają m.in. odpowiedzialność podmiotów działających w obrocie żywnością, zasady znakowania produktów informacjami niezbędnymi dla konsumenta, maksymalne poziomy zanieczyszczeń metalami ciężkimi, zasady stosowania określonych substancji dodatkowych, wymagania higieniczno-sanitarne itp. Prawo żywnościowe UE stosuje się do wszystkich etapów obrotu żywnością i nie ma ono zastosowania wyłącznie do produkcji na własny użytek lub do domowego przygotowywania, obróbki lub przechowywania do własnego spożycia.

Wszystkie podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa czy obrotu żywnością muszą być równo traktowane wobec prawa. Prowadzenie przez rolnika działalności polegającej na handlu, na terenie całego kraju, produktami takimi jak zboża,

owoce, warzywa, zioła, grzyby, powinno odbywać się na zasadach, którym podlegają wszystkie podmioty prowadzące produkcję i obrót żywnością w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Rolnik taki powinien, podobnie jak inne podmioty działające na rynku spożywczym, uzyskać wpis do ewidencji działalności gospodarczej oraz złożyć wnioski o wpis do rejestru i uzyskać zatwierdzenie, zgodnie z przepisami art. 61 i 63 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Dla produktów pierwotnych pochodzenia roślinnego takich jak m.in. zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby uprawne (a także środki spożywcze pochodzące z tych produktów lub surowców w postaci kiszzonej lub suszonej) przyjęto odstępstwa od wspólnotowych przepisów umożliwiające sprzedaż małych ilości surowców dokonywanych bezpośrednio przez producenta do konsumenta końcowego lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta końcowego. Szczegółowe wymagania dotyczące tej działalności uregulowano w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 774).

Wielkość obrotu w ramach dostaw bezpośrednich nie może przekraczać wielkości plonów, w skali roku, poszczególnych surowców uzyskanych przez producentów w ich gospodarstwach rolnych. Działalność ta może być prowadzona na terenie województwa, w którym prowadzona jest produkcja pierwotna, lub na terenie województw przyległych.

Przepisy wspólnotowe przewidują pewne odstępstwa od wymagań odnoszące się, m.in. do tradycyjnych metod, na każdym etapie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności, przedsiębiorstw zlokalizowanych w regionach o szczególnych ograniczeniach geograficznych oraz w przypadku innych zakładów wyłącznie w zakresie konstrukcji oraz organizacji wyposażenia zakładów.

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie ogólnych odstępstw od wymagań higienicznych w zakładach produkujących żywność tradycyjną niezwierzęcego pochodzenia (Dz. U. z 2009 r. Nr 37, poz. 294) określono zasady na jakich możliwe jest dopuszczenie odstępstw w celu umożliwienia stosowania tradycyjnej metody produkcji żywności pochodzenia niezwierzęcego, określonej we wniosku o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi lub we wniosku o rejestrację produktu jako Chronionej Nazwy Pochodzenia, Chronionego Oznaczenia Geograficznego lub Gwarantowanej Tradycyjnej Specjalności.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzone są prace nad opracowaniem systemu wyróżniania produktów wytwarzanych i wprowadzanych do obrotu lokalnie, na terenie gospodarstwa lub w jego sąsiedztwie, w tym we wspólnych punktach sprzedaży

(targowiskach), w których produkt jest sprzedawany bezpośrednio do konsumenta końcowego, albo w ramach dostawy bezpośredniej produktów rolnych i środków spożywczych z gospodarstwa do konsumentów. Projektowany system powinien przyczynić się między innymi do stworzenia warunków do sprzedaży bezpośredniej, tworzenia więzi handlowych między producentem a konsumentem dzięki temu, że odbiorca w prosty sposób będzie mógł kontrolować jakość i pochodzenie kupowanych produktów.

3. *Zaskarżenie do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dyktatu oraz zmowy cenowej stosowanego przez handel wielkopowierzchniowy i przetwórstwo np. cenę na jabłka przemysłowe obniżono o 50% w ciągu kilku dni mimo wzrostu cen na rynkach światowych na koncentrat jabłkowy.*

W przeszłości Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kilkakrotnie zwracał się do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) z wnioskiem o zbadanie działalności zakładów przetwórczych pod kątem stosowania przez nie porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na ustalaniu zaniżonych cen skupu czarnej porzeczki i malin w 2004 r. oraz wiśni w 2008 r. Jednakże UOKiK nie znalazł podstaw do stwierdzenia uzgodnień antykonkurencyjnych między przedsiębiorcami w zakresie stosowania cen skupu.

Według Prezes UOKiK zawarcie porozumienia antykonkurencyjnego w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 50, poz. 331 ze zm.) tj. porozumienia, którego celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, „wymaga” określonej struktury rynku, tzn. dany rynek musi charakteryzować się nieznacznym rozdrobnieniem podmiotowym. Na rynku skupu owoców do przetwórstwa działa wiele podmiotów (skupy lokalne, pośrednicy, przetwórcy), a to oznacza, że zawarcie antykonkurencyjnego porozumienia ustalającego ceny na terenie całego kraju, organizacyjnie byłoby znacznie utrudnione, wręcz niemożliwe.

Z sytuacji przedstawionej w wystąpieniu uczestników happeningu nie wynika, czy istnieją udokumentowane lub wiarygodne przesłanki do stwierdzenia tego rodzaju działań ze strony przetwórców albo wielkopowierzchniowych sieci handlowych.

4. *Wprowadzenie dofinansowania unijnego do ubezpieczeń upraw od klęsk żywiołowych, gdyż zaproponowane rozwiązania są zbyt drogie dla producentów owoców i warzyw.*

W ramach systemu ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z budżetu państwa stosowane są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia z zakładami ubezpieczeń umów ubezpieczenia od wystąpienia następujących zdarzeń losowych:

- dla produkcji roślinnej (tj. upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych) od: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania lub przymrozków wiosennych,

- dla produkcji zwierzęcej (tj. bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, uboju z konieczności.

Przepisy ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z późn. zm.) dopuszczają możliwość ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od wszystkich określonych w ustawie ryzyk lub wybranych przez producenta rolnego np. występujących najczęściej na danym obszarze.

Poziom dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczeń należnych od producentów rolnych z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich na 2012 r. został określony przez Radę Ministrów w rozporządzeniu z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie wysokości dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2012 r. (Dz. U. Nr 271, poz. 1602), w wysokości: 50% składki do 1 ha upraw rolnych i 50% składki do 1 sztuki zwierzęcia gospodarskiego.

Aktualnie w Komisji Europejskiej trwają prace m.in. nad rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), które będzie stosowane w latach 2014 – 2020. W rozporządzeniu tym w ramach środka zarządzania ryzykiem przewiduje się m.in. wsparcie dla rolników w formie dopłat do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami. Po przyjęciu ww. rozporządzenia możliwe będzie podjęcie prac nad nowymi rozwiązaniami krajowymi w zakresie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w ramach dofinansowania unijnego.

5. *Podjąć działania mające na celu ochronę rynku wewnętrznego przed napływem produktów żywnościowych, często niskiej jakości bez zachowania norm UE po cenach dumpingowych z krajów trzecich.*

Zgodnie z przepisami art. 11 rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustalającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. Urz. UE L 31 z 1.02.2002,

str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) żywność przywożona do Unii Europejskiej w celu wprowadzenia na jej rynek powinna być zgodna z wymogami prawa żywnościowego lub warunkami uznanymi przez Unię Europejską za równoważne, bądź w przypadku gdy istnieją konkretne umowy między Unią Europejską i krajem wywozu, być zgodna z wymogami zawartymi w tych umowach. Powyższa regulacja ma na celu zapewnienie, że przywożona na terytorium Unii Europejskiej żywność pochodzenia zwierzęcego ma właściwą jakość zdrowotną nie odbiegającą od tej jaką zobowiązani są zapewnić producenci żywności z państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polski.

Ponadto należy mieć na uwadze, że zgodnie z przepisami art. 11 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75) produkty pochodzenia zwierzęcego, dla których określono wymagania przywozowe w przepisach unijnych, mogą być co do zasady przywożone jedynie z państwa trzeciego lub części państwa trzeciego znajdującego się w wykazie sporządzonym i uaktualnionym przez Komisję Europejską. Właściwe władze państwa trzeciego, aby państwa te lub ich części mogły znaleźć się w wykazach, o których mowa wyżej, muszą zagwarantować zgodność lub równoważność z unijnym prawem paszowym, żywnościowym oraz zasadami dotyczącymi zdrowia zwierząt, w tym zapewnić między innymi, że w danym państwie funkcjonuje program kontroli pozostałości.

Jednocześnie zakłady z państw trzecich produkujące środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, z zamiarem wprowadzenia ich do obrotu na terenie Unii Europejskiej, muszą zostać zatwierdzone do tego celu przez właściwy organ państwa trzeciego. W związku z tym, muszą one spełniać wymagania zawarte w przepisach prawa unijnego, tworzących tzw. „pakiet higieniczny” lub w przepisach wewnętrznych państwa trzeciego, pod warunkiem, że zapewniają one przynajmniej taki poziom ochrony, jak przepisy prawa unijnego. Jednocześnie, zakłady które chcą eksportować produkty spożywcze na teren Unii Europejskiej muszą znajdować się na oficjalnej liście Komisji Europejskiej, która jest cały czas uaktualniana. W przypadku, gdy kontrola przedstawicieli Komisji Europejskiej wykaże, że dany zakład nie spełnia powyższych wymogów, zostaje on usunięty z listy zakładów uprawnionych do eksportu do UE.

W celu ochrony rynku wewnętrznego Unii Europejskiej przed wprowadzeniem na jej terytorium żywności pochodzenia zwierzęcego o niewłaściwej jakości zdrowotnej, żywność pochodzenia zwierzęcego przywożona do Unii Europejskiej z państwa niebędącego członkiem UE, podlega weterynaryjnej kontroli granicznej, która ma na celu zweryfikować czy żywność ta spełnia wymagania prawa żywnościowego, a więc ma właściwą jakość zdrowotną. Weterynaryjna kontrola graniczna żywności pochodzenia zwierzęcego prowadzona jest na granicach Unii Europejskiej, w tym również w Polsce, zgodnie z zasadami określonymi przede wszystkim w dyrektywie Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. *ustanawiającej zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnych produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich* (Dz. Urz. WE L 24 z 30.01.1998, str. 9, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 22, str. 247). Przepisy tej dyrektywy w Polsce wdraża ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2003 Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.). Należy podkreślić, że zgodnie z ww. przepisami żywność pochodzenia zwierzęcego przywożona z państw trzecich dopuszczana jest do obrotu na terytorium UE, dopiero wtedy gdy graniczny lekarz weterynarii, w wyniku przeprowadzonej kontroli, stwierdzi że przesyłka spełnia wymagania przywozowe. Natomiast jeżeli przesyłka ta nie spełnia wymagań przywozowych to żywność ta albo jest odsyłana poza terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, albo jest niszczone. Zgodnie ze sprawozdaniem Głównego Lekarza Weterynarii z realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej w 2011 r. graniczni lekarze weterynarii w 2011r. skontrolowali 15273 przesyłek zawierających żywność pochodzenia zwierzęcego, z czego 70 przesyłek nie zostało dopuszczonych do obrotu na terytorium UE.

W zakresie roślin i produktów roślinnych, w myśl przepisów art. 79 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.) Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa jest odpowiedzialna za prowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej towarów importowanych do Polski z państw trzecich. Celem tej kontroli jest niedopuszczenie do wprowadzenia na obszar kraju (a od dnia akcesji Polski do Unii Europejskiej także na obszar Wspólnoty) organizmów szczególnie szkodliwych dla roślin. Należy jednak podkreślić, że graniczna kontrola fitosanitarna nie obejmuje cech jakościowych sprowadzanych towarów żywnościowych ani nie odnosi się do kwestii finansowych związanych z tymi towarami.

Wynikające z przepisów ustawy o ochronie roślin zasady, w oparciu o które Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadzi graniczną kontrolę fitosanitarną, są zgodne z prawem międzynarodowym, a w szczególności z postanowieniami

Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin (Dz. U. z 2001 r. Nr 15, poz. 151 oraz z 2007 r. Nr 73, poz. 485) i wydawanych na podstawie art. X tej Konwencji standardów ISPM (International Standards for Phytosanitary Measures – Międzynarodowe Standardy w zakresie Środków Fitosanitarnych), a także postanowieniami dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. *w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie* (Dz. Urz. WE L 169 z 10.7.2000, str. 1, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 29, str. 258, z późn. zm.) oraz wydawanych na podstawie delegacji zawartych w tej dyrektywie innych aktów prawa Unii Europejskiej.

Dyrektywa 2000/29/WE określa poszczególne etapy granicznej kontroli fitosanitarnej oraz zawiera wykaz organizmów szkodliwych, których wprowadzanie na obszar UE jest zabronione, wykaz roślin i produktów roślinnych, których wprowadzanie na obszar UE jest zabronione ze względu na zagrożenie fitosanitarne jakie one stwarzają, a także wykaz roślin i produktów roślinnych, które powinny być zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne, wraz ze wskazaniem wymagań specjalnych jakie te rośliny i produkty roślinne powinny spełniać. Postanowienia ww. dyrektywy zostały przeniesione do polskiego porządku prawnego przepisami ustawy o ochronie roślin oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych (Dz. U. Nr 46, poz. 272, z późn. zm.). Ponadto trzeba podkreślić, że zgodnie z prawem międzynarodowym (w szczególności Międzynarodową Konwencją Ochrony Roślin oraz Porozumieniem w sprawie Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych w ramach Światowej Organizacji Handlu - WTO) środki podejmowane przez państwo importujące w celu zabezpieczenia swojego terytorium przed introdukcją organizmów kwarantannowych, powinny być uzasadnione i proporcjonalne do skali zagrożeń, a także nie mogą być dyskryminacyjne w odniesieniu do państw eksportujących. Ponadto wydanie świadectwa fitosanitarne nie może być uzależnione od spełnienia dodatkowych wymagań wykraczających poza kwestie fitosanitarne. Stanowiłoby to bowiem naruszenie Międzynarodowego Standardu odnośnie Środków Fitosanitarnych FAO ISPM 12 *Wytyczne dotyczące świadectw fitosanitarnych*.

Według danych Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2011 r. granicznej kontroli fitosanitarnej poddano 13 679 przesyłek zawierających rośliny, produkty roślinne lub przedmioty podlegające granicznej kontroli fitosanitarnej. W wyniku tej kontroli wystawionych zostało 13 585 decyzji stwierdzających, że przesyłki mogą być wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. spełniają wszystkie określone prawem wymagania

fitosanitarne oraz 91 decyzji zakazujących wprowadzenia przesyłki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także 3 decyzje nakazujące przeprowadzenie z przesyłką określonych działań. Przesyłki poddane granicznej kontroli fitosanitarnej w 2011 r. pochodziły z 76 państw świata. Najwięcej skontrolowanych przesyłek było importowanych z:

- Federacji Rosyjskiej – drewno, opakowania drewniane i nasiona (42 % przesyłek),
- Chin – przede wszystkim drewno i opakowania drewniane, rośliny bonsai i inne rośliny przeznaczone do sadzenia, a także owoce cytrusowe (17 % przesyłek),
- Ukrainy – przede wszystkim opakowania drewniane, rośliny akwariowe, nasiona i sadzonki roślin (11 % przesyłek),
- Indii – opakowania drewniane (6 % przesyłek),
- Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej – opakowania drewniane, drewno i rośliny przeznaczone do sadzenia (5 % przesyłek).

Ogółem przesyłki z tych państw stanowiły 81 % wszystkich skontrolowanych przesyłek.

Za kontrolę jakości produktów importowanych (w tym owoców i warzyw) w Polsce odpowiedzialna jest Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Jak dotychczas, do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie docierały informacje o istotnych nieprawidłowościach w zakresie niespełniania przez importowane produkty norm jakości.

Wszelkie odstępstwa od przyjętych zasad handlu z krajami trzecimi (także tych wynikających ze zobowiązań międzynarodowych UE) jest możliwe wyłącznie w wyniku postępowań ochronnych. W ramach możliwości ochrony rynku może mieć miejsce zastosowanie:

- *środków ochronnych przed nadmiernym importem*, nakładanych w imporcie ze wszystkich krajów trzecich, (z wyłączeniem krajów rozwijających się, o ile wielkość importu z tego kierunku nie przekracza określonego poziomu), na podstawie Porozumienia WTO w sprawie środków ochronnych. Zgodnie z ww. Porozumieniem, środki te mogą być zastosowane w wyjątkowych sytuacjach, gdy import wzrasta tak gwałtownie i na takich warunkach, że wyrządza poważną szkodę krajowym producentom. Ponadto, wzrost ten musi być wynikiem nieprzewidzianych okoliczności związanych z koncesjami przyznanymi w ramach WTO;
- *środków antydumpingowych*, nakładanych w imporcie od indywidualnie określonych eksporterów z krajów trzecich, na podstawie art. VI GATT oraz Porozumienia WTO w sprawie środków antydumpingowych (dumping występuje, gdy towar jest sprzedawany za granicę po niższych cenach niż na rynku kraju eksportu);
- *środków antysubsydyjnych*, wprowadzanych na podstawie Porozumienia WTO w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych. Subsydiowanie jest drugim poza dumpingiem

zjawiskiem, które może być traktowane jako element nieuczciwej konkurencji, jeżeli przysparza eksporterom nieuzasadnionych korzyści i daje im przewagę nad producentami Wspólnoty.

W odniesieniu do każdego z wymienionych rodzajów środków stosowana jest w UE odpowiednia, szczegółowa procedura. Do ogólnych warunków niezbędnych do wprowadzenia każdego z ww. środków zalicza się konieczność przeprowadzenia przez Komisję Europejską postępowania wyjaśniającego, podczas którego powinna zostać udowodniona ewentualna szkoda lub groźba jej wystąpienia dla przemysłu Wspólnoty oraz związek przyczynowy między szkodą a importem podlegającym postępowaniu ochronnemu. Ponadto, podejmując decyzję o nałożeniu środków, Komisja Europejska jest zobowiązana uwzględnić interesy całej Wspólnoty, nie tylko zainteresowanych ochroną producentów, ale również nabywców, konsumentów, producentów przetwarzających importowany towar.

Tego rodzaju postępowanie, na wniosek Polski i zakończone wprowadzeniem tymczasowych ceł antydumpingowych na sprowadzane z Chin mrożone truskawki, przeprowadzono w 2005 r.

6. Podjęcie działań mających na celu zachowanie dotychczasowego systemu podatkowego oraz ubezpieczeń społecznych dla gospodarstw rodzinnych.

Regulacje prawne w zakresie podatków, w tym podatków w rolnictwie, należą do kompetencji Ministra Finansów. Zgodnie z expose Prezesa Rady Ministrów w resorcie finansów trwają prace nad rozwiązaniami dotyczącymi wprowadzenia podatku dochodowego w rolnictwie, które następnie będą przedmiotem uzgodnień z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz konsultacji z organizacjami i związkami rolniczymi.

W kwestii systemu ubezpieczenia społecznego rolników informuję, iż reformę tego systemu, pod hasłem „reforma KRUS” zapowiedział Premier w expose. W związku z tym zadanie opracowania koncepcji reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników wpisane zostało do wykazu prac legislacyjnych Rządu, a odpowiedzialnym ustanowiony został Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zapowiadana w expose Premiera „reforma KRUS” to nie tylko opracowanie koncepcji reformy systemu emerytalno-rentowego rolników, ale również regulacje w zakresie składek zdrowotnych rolników, ponieważ część ubezpieczenia zdrowotnego rolników w zakresie wymierzania, naliczania, poboru i opłacania składek zdrowotnych za rolników i domowników do Narodowego Funduszu Zdrowia, realizuje KRUS jako zadanie zlecone. Dotacja budżetowa kierowana do Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS przeznaczona jest bowiem nie tylko na finansowanie świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników, ale także ubezpieczenia zdrowotnego rolników.

Jak wynika z expose Premiera docelowo jedno i drugie zagadnienie (składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników, jak i składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników) determinowane jest wprowadzeniem systemu obowiązkowej rachunkowości rolnej i systemu opodatkowania dochodów z działalności rolniczej. Dochód rolniczy ma bowiem docelowo stanowić podstawę wymiaru składek od rolników, zarówno zdrowotnych, jak i emerytalnych.

Tak więc w pierwszej kolejności reforma podatkowa w rolnictwie, a potem reforma systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Ponadto zasadnicze znaczenie w tej kwestii będą miały również nowe unormowania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r., a w szczególności instrumentarium dla małych gospodarstw rolnych.

Na dzień dzisiejszy nie jest więc jeszcze możliwe określenie jak będzie w przyszłości wyglądał zreformowany system ubezpieczenia społecznego dla rolników. Opracowana koncepcja reformy KRUS, w formie założeń do nowej ustawy, poddana zostanie publicznej debacie, do których organizacje rolnicze i związki zawodowe rolników będą mogły zgłaszać swoje opinie, postulaty i uwagi.

Na zakończenie przedstawiam analizę aktualnej sytuacji na rynku owoców i warzyw. Według wstępnego szacunku GUS, zbiory owoców w 2012 r. będą o ok. 4% wyższe niż w ubiegłym roku i wyniosą ok. 3,55 mln ton owoców, w tym produkcja owoców z drzew wyniesie 3 mln ton.

W bieżącym sezonie ceny jabłek ze zbiorów 2012 r. były niższe niż w sezonie 2010/2011 i kształtowały się na poziomie średniej ceny wieloletniej. Średnia cena jabłek wczesnych w lipcu br. wyniosła 2,13 zł/kg i była zbliżona do cen uzyskiwanych w lipcu 2011 r. W końcu sierpnia br. wynosiła 1,38 zł/kg i była niższa o 4% od średniej ceny z końca sierpnia ubiegłego roku. Średnia cena jabłek przemysłowych, tj. 0,33 zł/kg była w końcu sierpnia br. niższa niż w ostatnim tygodniu sierpnia 2011 r. (0,56 zł/kg).

Ceny gruszek były w ostatnim tygodniu sierpnia br. nieco wyższe niż w ostatnim tygodniu sierpnia 2011 r. Również ceny śliwek i borówki amerykańskiej były wyższe niż w analogicznym okresie 2011 r.

Średnia cena malin kierowanych do przetwórstwa w lipcu 2012 r. (2,42 zł/kg) kształtowała się na poziomie zbliżonym do cen w analogicznym okresie 2011 r., a w końcu sierpnia br. była o 17% wyższa (3,31 zł/kg) niż w ostatnim tygodniu sierpnia 2011 r. Cena owoców aronii kierowanej do przetwórstwa, początkowo nieco niższa niż w 2011 r., na poziomie 0,78 – 0,90 zł/kg, była w ostatnim tygodniu sierpnia br. o 50% wyższa od ceny w ostatnim tygodniu sierpnia 2011 r. i wynosiła 1,35 zł/kg.

Powierzchnia uprawy warzyw gruntowych, według szacunków GUS, w bieżącym roku jest zbliżona do ubiegłorocznej. Warunki dla wzrostu warzyw, na ogół, były i są korzystne. W wielu rejonach wystąpiły jednakże uszkodzenia upraw przez grad.

Szacuje się, że łączna produkcja warzyw gruntowych w 2012 r. wyniesie przeszło 4,6 mln ton i będzie o 3,7% niższa od produkcji roku poprzedniego, lecz nieco wyższa od średniej z lat 2006-2010. Niższe będą zbiory wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych.

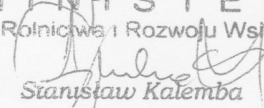
Według szacunków Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej powierzchnia upraw spod osłon wysokich w 2012 r. jest o ok. 1% niższa niż w 2011 r. (5,11 tys. ha). Łączne zbiory warzyw spod osłon mogą być zbliżone do uzyskanych w roku poprzednim. Zbiory pieczarek szacowane są w 2012 r. na 262 tys. ton, wobec 260 tys. ton w 2011 r.

W sezonie 2011/2012 ceny większości gatunków warzyw były dużo niższe niż w sezonie 2010/2011 r. Ceny kapusty, cebuli, marchwi, buraków i selerów były na najniższym poziomie w okresie ostatnich 5 lat.

Średnie ceny kapusty, marchwi, ogórków gruntowych, selerów, kalafiorów, ogórków spod osłon i pomidorów spod osłon pod koniec sierpnia br. utrzymywały się na poziomie wyższym od cen notowanych w ostatnim tygodniu sierpnia 2011 r. Szczególnie dużą różnicę obserwowano w przypadku kapusty, której ceny były 2-krotnie wyższe od cen ubiegłorocznych.

Średnie ceny cebuli, które na początku bieżącego sezonu były wyższe w relacji rok do roku, w końcu sierpnia br. (0,66 zł/kg) były o 24% niższe niż w analogicznym okresie 2011 r.

Ceny pomidorów gruntowych (1,20 zł/kg) w końcu sierpnia br. były o ok. 70% wyższe od cen notowanych w analogicznym okresie 2011 r. Ceny papryki czerwonej (2,68 zł/kg) były o ok. 13% niższe niż w sierpniu 2011 r. Ceny pieczarek (6,33 zł/kg) były o blisko 30% wyższe od cen notowanych w analogicznym okresie 2011 r.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stanisław Kalemba